

Μετάφραση: Οδ. Παπαθανασίου

Αλκιβιάδης

Ο Καρτάφιλος, ο υποδηματοποιός, καθόταν στο σπιτάκι του στην είσοδο της πόλης επί της οδού Αχαρνών και επισκεύαζε σανδάλια για το θέατρο του Διονύσου, όπου θα ανεβαζόταν τραγωδία, κάτι που είχε να συμβεί εδώ και καιρό, γιατί το λόγο είχαν οι κωμωδίες του Αριστοφάνη.

Ο Ρωμαίος Λουκίλιος στεκόταν, ακουμπώντας τα χέρια του στη σανίδα του παραθύρου. Καθώς η φιλοσοφία με το Σωκράτη και τους Σοφιστές ήταν στο προσκήνιο, ο εξόριστος συγκλητικός με τον τσαγκάρη άρχισαν να φιλοσοφούν όσο καλά μπορούσαν.

- Εσύ Ρωμαίε που είσαι ξένος σ' αυτήν εδώ την πόλη, όπως κι εγώ, τι γνώμη έχεις για το κράτος και τη διακυβέρνησή του;
- Δεν μοιάζει ούτε σε μια τρίχα με το ρωμαϊκό. Ολόκληρη η ιστορία της Ρώμης μέχρι τώρα αφορά σε δυο λέξεις: Πατρίκιοι και Πληβείοι.
- Ακριβώς, όπως εδώ!
- Με τη διαφορά, ότι η Ρώμη έχει μέλλον, ενώ η Ελλάδα μόνο παρελθόν.
- Τι μπορείς να ξέρεις για το μέλλον της Ρώμης;
- Η ιέρεια του ιερού της Κύμης έχει προφητεύσει ότι η Ρώμη θα κυριέψει τη γη.
- Τι λες; Η Ρώμη; Όχι, το Ισραήλ θα κατακτήσει τη γη, αυτό έχει την εντολή.
- Δεν τολμώ να το αρνηθώ, αλλά και η Ρώμη έχει την εντολή.
- Υπάρχει μόνο μία υπόσχεση που δόθηκε και ένας θεός!

- Πιθανώς να πρόκειται για την ίδια υπόσχεση και τον ίδιο θεό! Ίσως το Ισραήλ να νικήσει μέσω της Ρώμης!
- Το Ισραήλ θα νικήσει μέσω του υπεσχημένου Μεσσία.
- Πότε θα 'ρθει ο δικός σου Μεσσίας;
- Με το πλήρωμα του χρόνου, όταν θα πεθάνει ο Δίας.
- Μακάρι να το δούμε αυτό! Περιμένω κι εγώ, γιατί ο Δίας πήγε στη Ρώμη κι εκεί αποκαλείται Jupiter Capitolinus.

Ο Αριστοφάνης, γνωστός για το μεγάλο γερανίσιο λαιμό του και το ανοιχτό στόμα του, εμφανίστηκε στο ανοιχτό παραθυράκι.

- Έχεις κανένα ζευγάρι χαμηλά σανδάλια, Καρτάφιλε; Ένα ζευγάρι κοντές κάλτσες... βλέπω ότι έχεις και κόθορνους, αλλά προτιμώ τις κοντές κάλτσες.
- Στην υπηρεσία σας, κύριε...
-
- Θα θέλαμε να τα 'χουμε στο θέατρο, καταλαβαίνεις!...
- Όχι, κοίτα ο Λουκίλιος! ... Και από ατόφιο δέρμα, όχι κατεργασμένο.
- Θα μας καλέσεις στο θέατρο;
- Μάλιστα, πρόκειται να σηκωθεί ο Κλέων να χορέψει, και σκέφτομαι αφού κανένας δεν τολμά να υποδυθεί αυτόν τον ασυναίσθητο σκύλο, πρέπει να το κάνω μόνος μου. Θα παίξω τον Κλέωνα. Άι, άι, άι.!
- Πού βρίσκεται αυτός, ο μεγάλος στρατηγός τώρα;

- Σε καινούργια εκστρατεία, εναντίον του Βρασίδα.
- Όταν δηλαδή ο στρατηγός Δημοσθένης κέρδισε τη μάχη της Σφακτηρίας, ο Κλέων έδρεψε τη δόξα του θριάμβου και πιστεύοντας ότι είναι μέγας πολεμιστής εκστράτευσε εναντίον του Βρασίδα. Στο μεταξύ η στάμνα κυλούσε ...
- Μέχρι που έσπασε! ακούστηκε στο μεταξύ μια επερχόμενη φωνή.

Ήταν ο Αλκιβιάδης.

- Παπάγια! Ο Κλέων ηττήθηκε. Ο Κλέων έχει φύγει! Τώρα είναι η ώρα μου! Πάνω στην Πνύκα!

Και με μιας, εξαφανίστηκε.

- Στην Πνύκα, λοιπόν, κι εγώ θα έχω μια νέα κωμωδία που θα τιτλοφορείται Αλκιβιάδης.
- Μάλλον έχεις δίκιο, απάντησε ο Λουκίλιος. Δεν αξίζει να θρηνούμε για όλα αυτά. Γι' αυτό, ας γελάσουμε!

Ο Αλκιβιάδης στεκόταν πάλι στο βήμα της Πνύκας. Ήταν εξοικειωμένος εκεί πάνω, και είχε πάντα ακροατήριο γιατί δεν ήταν βαρετός. Έτσι, όπως ήταν παραχαϊδεμένος απ' όλους, φαινόταν αναζωογονημένος με την τραγελαφική αναίδειά του.

Κάτω από το βήμα το ομιλητή, διακρίνονταν ανάμεσα σε άλλους, ο συνετός, έξυπνος και ευγενής Νικίας, ο οποίος πάντα επιζητούσε τη διαμεσολάβηση μεταξύ Σπάρτης και Αθήνας, αλλά με τη διστακτικότητα που τον διέκρινε, συχνότερα έβλαπτε παρά ωφελούσε.

Ο Αλκιβιάδης που γνώριζε τον Νικία και την πολιτική του, καθώς έτρεμε την αντιπολίτευσή του, αποφάσισε να κάνει έναν επιδέξιο αιφνιδιαστικό ελιγμό. Δεν θα μιλούσε για τη Σπάρτη και την Αθήνα, όπως περίμενε ο Νικίας, αλλά θα γύριζε το θέμα σε κάτι εντελώς διαφορετικό. Ο λαός αγαπούσε τα νέα, και σήμερα θα είχαν κάτι τελείως καινούργιο.

- Αθηναίοι! άρχισε ο Αλκιβιάδης. Ο Κλέων ηττήθηκε και εξοντώθηκε, γι' αυτό θέτω το αδιαμφισβήτητο ταλέντο μου την υπηρεσία της πολιτείας. Γνωρίζετε τα μικρά μου λάθη, αλλά τώρα θα μάθετε τα μεγάλα προτερήματά μου και την αξία μου. Ακούστε, Αθηναίοι! Κάποτε, η Ελλάδα κατείχε τη Μικρά Ασία κι άπλωνε τα φτερά της ανατολικά. Ο βασιλιάς των Περσών άλωσε τις αποικίες μας, τη μια μετά την άλλη, και τώρα βρίσκεται στη Θράκη. Αφού δεν μπορούμε πια να προχωρήσουμε ανατολικά, πρέπει να στραφούμε δυτικά, προς τη δύση του ήλιου. Έχετε ακούσει, λίγο ή πολύ, να γίνεται κάποιος ασαφής λόγος για το κράτος της Ρώμης που όσο πάει και επεκτείνεται. Οι συμπατριώτες μας είχαν από νωρίς κατακτήσει το μέρος αυτό της ιταλικής χερσονήσου που λέγεται Τάρας κι έτσι είμαστε κοντινοί γείτονες με τους Ρωμαίους. Και το πιο όμορφο από τα νησιά, η πλούσια Σικελία, έγινε δική μας. Όμως, με την πάροδο του χρόνου, οι Ρωμαίοι έχουν περικυκλώσει τις αποικίες μας και απειλούν την αυθυπαρξία τους. Οι Ρωμαίοι διεισδύουν όχι μόνο σ' εμάς, αλλά και στα βόρεια προς τη Γαλατία και τη Γερμανία και στα νότια προς την Αφρική. Ο βασιλιάς των Περσών που μέχρι τώρα ήταν εχθρός μας, έγινε σχεδόν φίλος μας, και η απειλή δεν λέγεται πια Πέρσης αλλά Ρωμαίος. Γι' αυτό, και με τη σκέψη στο μέλλον, σας λέω, Αθηναίοι: πάμε στην Ιταλία, πάμε στη Σικελία. Από τη Σικελία θα μπορούσαμε μετά να ανταγωνιστούμε με τους Ρωμαίους για την κυριότητα της Ισπανίας και τις στήλες του Ηρακλή. Με την κατοχή της Σικελίας έχουμε το κλειδί της Αιγύπτου. Με τη Σικελία προστατεύουμε τον απειλούμενο Τάραντα, με την Σικελία θα μπορούσαμε σε ώρα ανάγκης να εγκαταλείψουμε το βυθιζόμενο σκάφος της Ελλάδας. Ο κόσμος είναι μεγάλος, γιατί καθόμαστε και μουχλιάζουμε εδώ στα ερειπωμένα μέρη; Η Ελλάδα είναι μια στυμμένη χώρα, πάμε να βρούμε νέα μέρη. Η Ελλάδα είναι ένα προσαραγμένο καράβι, ας φτιάξουμε ένα καινούργιο και να κάνουμε μια αργοναυτική εκστρατεία στη νέα Κολχίδα, για να φέρουμε καινούργια χρυσόμαλλα δέρματα, ακολουθώντας το δρόμο του ήλιου προς τα δυτικά! Αθηναίοι, πάμε στη Σικελία!

Οι νέες προοπτικές που άνοιξε ο ρήτορας ευαρέστησαν τους δημότες που ήταν κουρασμένοι με τα της Σπάρτης και του Βασιλείου των Περσών που δεν είχαν τελειωμό. Καθώς άναψαν τα αίματά τους από το φόβο της ανερχόμενης Ρώμης,

τα, το νεογνό της λύκαινας, υποδέχτηκαν την επιπόλαια πρόταση με συγκαταβατικές φωνές και υπερυψωμένα χέρια.

Ο Νικίας ζήτησε το λόγο και χτύπησε τον κώδωνα του κινδύνου, αλλά κανένας δεν άκουγε. Η σκυθικά όργανα τάξης στην Πνύκα, δεν μπορούσαν να τον εξασφαλίσουν ακροατές. Κι όταν ο Νικίας διέβλεψε, ότι δεν θα μπορούσε να εμποδίσει την επιχείρηση, έθεσε τον εαυτό του στη διάθεση του Αλκιβιάδη κι άρχισε να εξοπλίζει τη ναυτική δύναμη.

*

Η Ασπασία έμεινε χήρα μετά το θάνατο του Περικλή και τον είχε πενήσει για πολύ καιρό μέχρι τώρα. Το ημικόκλιο δεν υπήρχε πια, αλλά από τους λιγοστούς φίλους που απόμειναν δεχόταν ενίοτε επίσκεψη. Ο πιο πιστός ήταν ο Σωκράτης. Και τώρα, ένα απόγευμα, καθόταν στο μικρό σπίτι της με την πλίνθινη σκεπή, κοντά στην όχθη του Κηφισού.

- Όχι, Ασπασία, έλεγε ο Σωκράτης. Εγώ συνέστησα να μην γίνει η εκστρατεία στη Σικελία, το ίδιο κι ο Νικίας και ο αστρονόμος Μέτων, αλλά θα γινόταν. Ο Αλκιβιάδης είχε εξασφαλίσει έναν ευνοϊκό χρησμό από το ιερό του Άμμωνα.
- Πιστεύεις στους χρησμούς, Σωκράτη;
- Και ναι και όχι! Όπως ξέρεις, έχω το δικό μου δαιμόνιο, το οποίο προειδοποιεί αλλά ποτέ δεν προτρέπει, συμβουλεύει αλλά δεν προστάζει. Σε μεγάλο βαθμό, αυτή η εσωτερική φωνή μου είπε: η Ελλάδα δεν θα κατακτήσει τον κόσμο!
- Η Ρώμη θα το κάνει αυτό;
- Ναι, αλλά για κάποιον άλλον.
- Γνωρίζεις, ότι η μεγάλη ιδέα του Περικλή ήταν η ενωμένη Ελλάδα, η σύμπραξη όλων των κρατών...

- Αυτό ήταν η επιθυμία του Περικλή, αλλά η θέληση των θεών ήταν άλλη. Το όραμα του Αλκιβιάδη για μια Ελλάδα κοσμοκράτειρα ήταν επίσης μεγάλο, αλλά τα οράματα των θεών ακόμα μεγαλύτερα.
- Τι πιστεύεις να φέρει στην Αθήνα ο θάνατος του Κλέωνα;
- Τίποτα! Μετά από τον Κλέωνα έρχεται ο Άνυτος. Ο Κλέων είναι παντοτινός, γιατί Κλέων είναι το όνομα μιας ιδέας.

Ο Πρωταγόρας, κάπως νυσταλέος και γερασμένος, εμφανίστηκε στην εσωτερική αυλή.

- Να κι ο Πυθαγόρας, εκεί!
- Ο σοφιστής! Δεν τον αγαπώ, είπε η Ασπασία, είναι ένας φιλόσοφος που ροκανίζει σε κομματάκια όλη τη θέληση. Οι σκοτούρες του καταπονούν όλη την αποφασιστικότητα.
- Μιλάς αληθινά και κατανοητά, Ασπασία, και σε συνθήκες άλλων εποχών θα καθόσουν πάνω στον τρίποδα της Πυθίας, για να δίνεις χρησμούς. Μπορεί να μην γνωρίζεις τι λες, ως ιέρεια, αλλά κάποιος θεός μιλάει μέσα από εσένα.
- Όχι, Σωκράτη, εγώ λέω τις δικές σου σκέψεις, αυτό είναι όλο κι όλο!

Ο Πρωταγόρας παρουσιάστηκε μπροστά:

- Πένθος στην Αθήνα, πένθος στην Ελλάδα! Αλλοίμονο! Είπε αντί χαιρετισμού.
- Τι λες, Πρωταγόρα;
- Ο Φειδίας, ο αλησμόνητος, πέθανε στη φυλακή.
- Αλλοίμονο, τότε, κάποιος πρέπει να τον σκότωσε.

- Έτσι λέγεται στην πόλη.
- Ο Φειδίας πέθανε!
- Λέγεται ότι μάλλον δηλητηριάστηκε, αλλά δεν χρειάζεται να είναι αλήθεια.
- Όλοι πεθαίνουν πριν την ώρα τους εδώ στην Αθήνα, πότε έρχεται η σειρά μας;
- Πότε έρχεται η σειρά μας;
- Πέφτουμε από τα θανατηφόρα πυθώνεια βέλη; Αλήθεια, μας αφανίζουν σαν σπουργίτια.
- Είμαστε παιδιά του Απόλλωνα, θα μπορούσε ο πατέρας να μας σκοτώσει;
- Ο Κρόνος ξαναγύρισε να φάει τα παιδιά του.

Ο Σωκράτης βυθίστηκε στις σκέψεις του κι έμεινε όρθιος:

- Έχουμε εξοργίσει τους θεούς!

Ο Λουκίλιος, ο Ρωμαίος, μπήκε μέσα.

- Κοίτα ο Ρωμαίος! Είπε ο Σωκράτης, ο κυρίαρχος του μέλλοντος και του κόσμου. Τι έχει να μας αναγγείλει;
- Έρχομαι να προειδοποιήσω τον Πρωταγόρα. Θα εξοριστεί.
- Εγώ;
- Είσαι εξόριστος.
- Με ποια ιδιότητα;
- Με την ιδιότητα του βλάσφημου. Έχεις απαρνηθεί τους θεούς της πολιτείας.

- Ποιος είναι ο καταδότης;
- Ο πανταχού παρόν και αόρατος Συκοφάντης.
- Όλα είναι πιθανά, τίποτα δεν είναι σίγουρο! Συγκατένευσε ο Πρωταγόρας.
- Αυτό, μάλιστα, είναι σίγουρο.
- Πάντως, μπροστά σ' αυτή τη βεβαιότητα καταρρέει το νοητικό μου οικοδόμημα, όπως καταρρέει κάθε τι άλλο!
- Τα πάντα ρεί! Όλα κινούνται, όλα μεταβάλλονται, τίποτα δεν κρατάει για πάντα, τα πάντα έχουν μια αρχή, μια εξέλιξη κι ένα τέλος.
- Αντίο Ασπασία, Σωκράτη, φίλοι πατρίδα! Καλό ταξίδι!

Ο Πρωταγόρας έφυγε με τον μανδύα του πάνω στο κεφάλι.

- Θα της λείψει ο Πρωταγόρας, της Αθήνας; ρώτησε η Ασπασία.
- Αυτός έμαθε τους Αθηναίους να σκέφτονται, ν' αμφιβάλλουν, και η αμφιβολία είναι η αρχή της σοφίας.
- Ο Αριστοφάνης σκότωσε τον Πρωταγόρα και θα σκοτώσει κι εσένα κάποια φορά, Σωκράτη.
- Το έχει ήδη κάνει, η γυναίκα μου βρίσκει τη χαρά της κατά εκεί, αλλά εγώ ζω.
- Α, να ο Πλάτωνας, φαίνεται ολέθρια καταβλημένος. Μαντεύω ότι έχουμε νέα λυπηρά μαντάτα.
- Μαντεύω; Ορκίζομαι! Λέγε μας, Πλάτωνα, το πένθιμο τραγούδι.

- Τραγούδια, γιατί είναι πληθυντικός. Ο Αλκιβιάδης κατηγορήθηκε και ανακλήθηκε.
- Τι έκανε;
- Πριν το ταξίδι του, έχει γκρεμίσει όλους τους ανδριάντες του Ερμή στην Αθήνα.
- Παραείναι πολλοί για έναν άνθρωπο, δεν θα το μπορούσε.
- Η κατηγορία είναι συγκεκριμένη: Τους θεούς της πολιτείας!
- Και τώρα, οι θεοί εκδικούνται!
- Οι θεοί της Ελλάδας μετακόμισαν στη Ρώμη.
- Είπες κάτι, εσύ εκεί;
- Έρχεται το δεύτερο στη σειρά: οι Αθηναίοι ηττήθηκαν στη Σικελία, ο Αλκιβιάδης δραπέτευσε στη Σπάρτη, και το τρίτο στη σειρά: ο Νικίας αποκεφαλίστηκε.
- Αν είναι έτσι, ας πάμε ν' αγοράσουμε τάφους στον Κεραμεικό!

*

Στο ιερό της Νέμεσης, στην Αγορά, ο βυρσοδέψης Άνυτος σπιθοβόλouse κοντά στον Θρασύβουλο, έναν μέχρι τότε άγνωστο, αλλά τώρα λατρευτό πατριώτη.

Ο Άνυτος θορυβούσε:

- Ο Αλκιβιάδης είναι στη Σπάρτη. Η Σπάρτη ζητά τη βοήθεια των Περσών, το μόνο που μας απομένει είναι να κάνουμε το ίδιο

- Να πάμε στον εχθρό; Αυτό είναι προδοσία.
- Δεν υπάρχει κάτι άλλο.
- Κάποτε υπήρχαν Θερμοπύλες και Σαλαμίνα!
- Τώρα, όμως, υπάρχει η Σπάρτη, και οι Σπαρτιάτες βρίσκονται στη Δεκέλεια. Οι απεσταλμένοι μας έχουν ήδη αποπλεύσει για την Περσία.
- Τότε να κατεβάσουμε το άγαλμα της Αθηνάς από τον Παρθενώνα, Άνυτε! Κοίτα τις πλάτες μου, δεν θέλω να δείξω το πρόσωπό μου, γιατί ντρέπομαι τώρα που φεύγω.

Ο Άνυτος έμεινε μόνος για μια στιγμή, έξω από την είσοδο του ιερού. Εκεί κοντοστάθηκε λίγο και ύστερα μπήκε στην αίθουσα.

Η ιέρεια Θεανώ φαινόταν να τον περίμενε. Ο Άνυτος πήρε το λόγο:

- Έχεις εκτελέσει την εντολή του συμβουλίου;
- Ποια εντολή;
- Θα έβγαζες ανάθεμα στον εχθρό της πατρίδας, τον Αλκιβιάδη.
- Όχι, τη μόνη εντολή που έχω είναι να ευλογώ.
- Έχουν σταματήσει οι θεές της Εκδίκησης να απονέμουν δικαιοσύνη;
- Δεν έχουν ποτέ τους προσχωρήσει στην εκδίκηση των θνητών.
- Δεν πρόδωσε τη χώρα του ο Αλκιβιάδης;

- Η χώρα του Αλκιβιάδη είναι η Ελλάδα, όχι η Αθήνα, και η Σπάρτη βρίσκεται στην Ελλάδα.
- Γίνανε οι θεοί και σοφιστές;
- Οι θεοί μπορούν να σιωπούν.
- Τότε μπορείς να κλείσεις το ιερό, όποτε να 'ναι.

*

Ο αδιόρθωτος Αλκιβιάδης είχε, πράγματι, δραπετεύσει από την Σικελία στον εχθρό, στη Σπάρτη, και συνέτρωγε τώρα με τον βασιλιά Άγη, γιατί η Σπάρτη έχει διατηρήσει τη βασιλικό πολίτευμα, ενώ η Αθήνα το είχε από νωρίς απορρίψει.

- Φίλε μου, έλεγε ο βασιλιάς, δεν ήθελα να τρως στο επίσημα κοινό τραπέζι, εσύ που είσαι συνηθισμένος στο λαμπερό συμπόσιο της Ασπασίας στην Αθήνα.
- Εγώ;, Οϊ, οϊ! Η πιο απλή διατροφή υπήρξε πάντα ο κανόνας μου, κοιμάμαι με τον ήλιο και ξυπνώ με τον ήλιο, δεν γνωρίζεις πόσο αυστηρός είμαι με τον εαυτό μου.
- Όταν το λες εσύ αυτό, πρέπει να το πιστέψω. Σ' έχουν συκοφαντήσει, δηλαδή, με τη φημολογία.
- Συκοφαντήσει; Ναι, ασφαλώς! Θυμάσαι τους ανδριάντες του Ερμή που έγιναν αφορμή για την πτώση μου, χωρίς να τους έχω γκρεμίσει.
- Είναι κι αυτό ψέμα;

- Είναι ψέμα.
- Λοιπόν, πες μου ένα άλλο πράγμα, πιστεύεις ότι είναι θέλημα των θεών, τώρα, να κερδίσει η Σπάρτη την Αθήνα;
- Τόσο σίγουρα και σωστά, όπως η αρετή θα νικήσει την κακία. Η Σπάρτη είναι η κατοικία όλων των αρετών και η Αθήνα όλων των κακιών.
- Λένε ότι όλοι Αθηναίοι έγιναν από γυναίκες άνδρες. Είναι αλήθεια αυτό;
- Βέβαια, τόσο βαθιά είναι βουτηγμένοι, και γι' αυτό θα 'πρεπε να εκριζωθούν από τη γη.
- Τώρα βλέπω, ότι δεν είσαι αυτός που πίστευα, και θα σ' αναθέσω τη διοίκηση του στρατεύματος. Πάμε εναντίον της Αθήνας, τώρα;
- Είμαι έτοιμος.
- Και χωρίς ενδοιασμούς εναντίον της γενέτειρας πόλης σου;
- Εγώ είμαι Έλληνας, δεν είμαι Αθηναίος. Η Σπάρτη είναι η πρωτεύουσα της Ελλάδας.
- Ο Αλκιβιάδης είναι μεγάλος. Πάω τώρα στον στρατηγό και το βράδυ εκστρατεύουμε.
- Πήγαινε βασιλιά, και ο Αλκιβιάδης ακολουθεί.

Ο βασιλιάς έφυγε, αλλά ο Αλκιβιάδης δεν ακολούθησε αμέσως, γιατί πίσω από τις κουρτίνες του γυναικωνίτη έστεκε η βασίλισσα και περίμενε. Όταν άδειασε ο χώρος, έσπευσε μέσα.

- Αλκιβιάδη μου, βασιλιά μου!

- Βασίλισσα, αποκαλείς τον υπηρέτη σου βασιλιά;
- Γιατί η Σπάρτη σε τίμησε, γιατί σ' έχω στα βαθύτερα της καρδιάς μου, γιατί είσαι γεννημένος από γένος ηρώων.
- Ο βασιλιάς Άγης ο δεύτερος ζει.
- Όχι πολύ ακόμα. Νίκησε στην πρώτη μάχη σου και ο Άγης είναι πεθαμένος.
- Τώρα αρχίζει η ζωή να χαμογελάει στον σκληρά δοκιμαζόμενο εξόριστο. Αν γνώριζες τα παιδικά μου χρόνια με τα βάσανά τους, τα παιδικά μου χρόνια με τις στερήσεις τους. Το κρασί δεν είχε ωριμάσει για εμένα, η γυναίκα δεν είχε πλαστεί για εμένα. Δεν γνώριζα τον Βάκχο. Η Αφροδίτη δεν ήταν η θεά μου. Η εγκρατής Άρτεμη και η σοφή Αθηνά καθοδηγούσαν τις νεανικές μου συγχύσεις προς τον σκοπό μου, ο οποίος ήταν η γνώση, η σοφία και η τιμιότητα. Βασίλισσα Τιμία, όταν για πρώτη φορά μοιράστηκα το κρεβάτι σου...
- Ησυχία!
- Κατάλαβα ότι η ομορφιά είναι κάτι περισσότερο από τη σοφία και...
- Ησυχία, ακούνε!
- Ποιος ακούει;
- Εγώ, ο Λύσανδρος, ο στρατηγός! Απάντησε μια κοφτερή φωνή, και στάθηκε στη μέση του πατώματος.
- Τώρα σε ξέρω Αλκιβιάδη κι έχω το κεφάλι σου στον έναν κόρφο μου, αλλά στον άλλον έχω την τιμή της Σπάρτης. Εξαφανίσου πριν σε αναζητήσω.

- Δεν άκουσε καλά, Λύσανδρε!
- Φύγε, κάνε μας τη χάρη να φύγεις! Πενήντα οπλίτες, εκεί έξω, περιμένουν το κεφάλι σου.
- Πόσοι είπες; Πενήντα;. Αν είναι έτσι δραπετεύω, γιατί δεν μπορώ να τα βάλω με πάνω από τριάντα. Βασίλισσά μου, αντίο! Πίστευα τη Σπάρτη για καλύτερη από έτσι. Αυτό δεν θα είχε συμβεί ποτέ στην Αθήνα. Πάω στο περσικό βασίλειο, όπου έχουν καλύτερη κατανόηση κι όπου δεν θα τρέφομαι με μέλλαν ζωμό.

*

Κι έτσι ο Αλκιβιάδης βρίσκεται στον μεγαλοπρεπή Τισσαφέρνη. Κι ο Αλκιβιάδης, ο ρήτορας, λέει:

- Μάλιστα, ο δάσκαλός μου ο Πρωταγόρας μου ‘μαθε μια φορά ότι το κάθε τι γεννιέται από το αντίθετό του, γι’ αυτό, βλέπεις, ο νους μου μπορεί να χωρέσει όλες τις αντιθέσεις. Η Αθήνα και η Σπάρτη μου είναι το ίδιο αγαπητές, δηλαδή αυτό σημαίνει το ίδιο μισητές, οι θεοί της μιας και οι αρετές της άλλης.
- Έχεις μεγάλη καρδιά, ξένε, χωράει και την Περσία;
- Τον κόσμο, ολόκληρο!
- Τι γνώμη έχεις, τότε, για τη δική μας πρωτεύουσα;
- Αγαπώ όλες τις πρωτεύουσες.
- Αλλά για τη στιγμή, θα σ’ αρέσει περισσότερο η δική μας.

- Κι εγώ, έτσι νομίζω.
- Και οι σύμμαχοί μας, θα σ' αρέσουν, επίσης.
- Συγγνώμη, ποιος είναι ο σύμμαχός σας, αυτή τη στιγμή;
- Σήμερα είναι η Σπάρτη.
- Καλά, τότε η Σπάρτη μ' αρέσει.
- Κι αν αύριο είναι η Αθήνα;
- Κι εμένα θα μ' αρέσει η Αθήνα, αύριο.
- Ευχαριστώ! Τώρα καταλαβαίνω ότι η Ελλάδα ολοκλήρωσε τον κύκλο της. Αφού είναι τόσο διεφθαρμένη, η παλιά Ελλάδα, αξίζει δεν αξίζει την κατάκτηση.
- Ο Πυθαγόρας δίδαξε ότι ο άνθρωπος είναι το μέτρον του παντός, γι αυτό κι εγώ μετρώ την αξία όλων των πραγμάτων με βάση τον εαυτό μου. Ό,τι έχει αξία για εμένα, το εκτιμώ.
- Τέτοια πράγματα μαθαίνετε από τους προφήτες σας; Τότε έχουμε καλύτερους. Γνωρίζεις τον Ζαρατούστρα;
- Για να σας είμαι ευχάριστος, θα ευχόμουν να τον είχα γνωρίσει από παιδί.
- Τότε θα μπορούσες να ξεχωρίζεις το καλό από το κακό, το φως από το σκοτάδι. Τον Ορμούζντ από τον Άχριμαν. Και θα είχες ζήσει με την ελπίδα για την τελική νίκη του φωτός και την καθολική συμφιλίωση μέσω του μαρτυρίου.

- Μπορώ βέβαια να προσπαθήσω. Πρόκειται για μεγάλο βιβλίο;
- Πώς λέγονται τα ιερά σας βιβλία;
- Ιερά; Τι είναι αυτό;
- Από πού αντλείτε τη θρησκεία σας, τη γνώση για τους θεούς;
- Από τον Όμηρο, πιστεύω.
- Δεν πιστεύετε ότι ο Δίας είναι ο ύψιστος όλων, ο κυρίαρχος του κόσμου;
- Και βέβαια το πιστεύω.
- Είναι, όμως, επίορκος και παιδεραστής.
- Μάλιστα! Και τι μπορεί να κάνει κανείς με αυτό!

Ο Τισσαφέρνης σηκώθηκε:

- Άκου, φιλοξενούμενε! είπε.
- Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα μαζί, γιατί δεν υπηρετούμε τους ίδιους θεούς. Μας αποκαλείτε Βαρβάρους. Ίσως ξένοι στην αρχή, αλλά πρωτόγονοι μετά. Δεν έχω λόγια αρκούντως αδιάντροπα, για λαό που λατρεύει τέτοιους θεούς. Οι Αθηναίοι βρωμούν σαπίλα τώρα, σαν κι εσένα, και σ' έχουν συγχωρέσει. Εδώ έξω στέκεται ένας απεσταλμένος από την Αθήνα και ικετεύει για να γυρίσεις πίσω. Πήγαινε στην Αθήνα, εκεί είναι η θέση σου!
- Στην Αθήνα; Ποτέ! Δεν τους εμπιστεύομαι.
- Και αυτοί δεν εμπιστεύονται εσένα, ταιριάζετε! Πήγαινε στην Αθήνα και πες στους συμπατριώτες σου: ότι ο Πέρσης δεν τους θέλει για να τους έχει! Η κληματαριά αποζητά την φρέσκια φτελιά, αλλά όχι και τα λάχανα!

Ο Αλκιβιάδης άρχισε να κόβει βόλτες στο πάτωμα, Αυτό σήμαινε ότι δίσταζε.

- Είναι πραγματικά εκεί έξω ο Αθηναίος; Ρώτησε.
- Είναι εκεί γονατιστός για να ζητήσει από τον προδότη Αλκιβιάδη τη χάρη να γίνει ο αρχηγός τους. Άκου, όμως, εσύ είσαι βέβαια ο άνθρωπος του λαού;
- Βέβαια, φυσικά.
- Τότε πρέπει ν' αλλάξεις θέση, γιατί τώρα επικρατούν οι ευγενείς στην Αθήνας
- Ναι, έτσι είναι όπως τα λες, βέβαια, ναι, εγώ είμαι ευγενής. Ο επιφανέστερος όλων στην πόλη.
- Στρίψε, ψάξε ένα μαστίγιο.

Ο Αλκιβιάδης είχε σταματήσει:

- Πιστεύω ότι παρόλα αυτά πρέπει να μιλήσω στον Αθηναίο!
- Να το κάνεις! Μίλα αθηναϊκά με αυτόν, δεν καταλαβαίνει περσικά.

*

Ο Αλκιβιάδης γύρισε στην Αθήνα, η θανατική του ποινή ακυρώθηκε και ως στρατηγός νικητής παρέλασε νικηφόρα από τον Πειραιά. Η εύνοια, όμως, ήταν προσωρινή και αφού τον είχαν υποπτευθεί για φιλόδοξα, βασιλικά σχέδια, δραπέτευσε πάλι, αυτή τη φορά στον Πέρση σατράπη Φαρναβάζο. Καθώς δεν μπορούσε να ζήσει χωρίς ραδιουργίες, ανακατεύτηκε πάλι, αποκαλύφτηκε και δικάστηκε σε θάνατο.

*

Ο Αλκιβιάδης καθόταν σε μια φίλη του και συζητούσαν με όλη την ησυχία τους.

- Πιστεύεις , Τιμάνδρα, ότι ο Κύρος στρέφεται εναντίον του αδερφού του Αρταξέρξη για να πάρει το θρόνο της Περσίας;
- Είμαι σίγουρη γι' αυτό, όπως είμαι σίγουρη κι ότι έχει μαζί του δέκα χιλιάδες Αθηναίους υπό τον Ξενοφώντα.
- Γνωρίζεις αν έχει προειδοποιηθεί ο Αρταξέρξης;
- Το γνωρίζω.
- Ποιος μπόρεσε να τον ειδοποιήσει;
- Εσύ το 'κανες αυτό.
- Το γνωρίζει αυτό ο Κύρος;
- Ναι, το γνωρίζει.
- Ποιος μ' έχει προδώσει;
- Εγώ!
- Τότε είμαι χαμένος.
- Και βέβαια είσαι.
- Σκέψου, ότι θα έπεφτα για μια γυναίκα.
- Μπορούσες να περιμένεις κάτι άλλο, Αλκιβιάδη;
- Πραγματικά όχι! Δεν μπορώ να φύγω;
- Όχι εσύ, αλλά εγώ.

- Βλέπω καπνό, έπιασε φωτιά το σπίτι;
- Ναι έπιασε. Κι από έξω τοξότες.
- Τα ευχάριστα τέλειωσαν. Ξαναγυρίζουμε στα δυσάρεστα...
- Και ακολουθεί σάτιρα.
- Καίει στα πόδια, διαφορετικά ο θάνατος έρχεται με κρύο.
- Κάθε τι γεννιέται από το αντίθετό του, Αλκιβιάδη.
- Δώς μου ένα φιλί.

Εκείνη τον φίλησε, τον πιο όμορφο άνδρα της Αθήνας.

- Ευχαριστώ!
- Πήγαινε στο παράθυρο, θα δεις κάτι!

Ο Αλκιβιάδης πήγε στο παράθυρο:

- Τώρα βλέπω, μάλιστα ...

Με μιας, τον βρήκε ένα βέλος.

- Τώρα, αντίθετα,, δεν βλέπω τίποτα. Πραγματικά σκοτεινιάζει, κι εγώ που πίστευα ότι θα φωτίσει.

Η Τιμάνδρα δραπέτευσε, μόλις άρχισε να καίγεται το πτώμα.